

1. Wie zijn we ?
2. Uitbouw ruimer zorgtraject in VI
3. Belang van het draaiboek in zorgtraject
4. Concreet gratis aanbod voor u !

Wie zijn we ?

We zijn er voor...

- Al wie werkt rond eet- en gewichtsproblemen
- We leveren wetenschappelijke input en ondersteuning aan :
  - ...preventiewerkers, clb-ers, artsen en gespec.artsen, schoolteams, dietisten, psychologen en pedagogen, kiné's, cgg-ers, diensten, gespec.centra, behandelteams kliniek
  - ...beroepsorganisaties en koepels : VVVJ, Domus, dietistenvereniging, VIG...
  - ...beleidsmakers : kabinetten, senatoren, riziv, mutualiteiten, organisaties met terreinwerking
  - ...mediamakers en pers
  - ...onderwijs

Eetexpert.be vzw : gegroeid vanuit de praktijk...

- 1999 : nood aan zorgtraject
- 2000 : nood aan uitbreiding aantal behandelplaatsen
- 2002 : nood aan uitbouw stepped care in VI.
- 2005 : nood aan structureel kennis- en ondersteuningscentrum voor preventiewerkers, behandelars, beleidsmakers, media en pers

Kennis- en ondersteuningscentrum eet/gewichtsproblemen

- Voortdurend bereikbaar ondersteuningspunt voor iedereen uit zorgtraject
- Voortdurend gelinkt aan recent onderzoek
- Link naar beroepsorganisaties
- Link naar beleidsmakers
- Link naar pers/media

Doelstellingen

- Voor iedereen die werkt rond **eet- en gewichtsproblemen**
- ivm **preventie, behandeling, onderzoek en vorming**
- **Infodoorgeefluik** : vanuit onderzoek, vanuit praktijk
- **Ondersteuning** : verwijshulp, vraag en antwoord, intervisie, advies
- Ontwikkelen van **werkmateriaal** en **vormingsaanbod**
- Uitwerken van expertisenetwerken in Vlaanderen
- **Aanspreekpunt** voor media, beleid + brede publiek

Visie

- **Eet- en gewichtsproblemen horen samen** in preventie, vroegdetectie, en behandeling ! = continuüm
- Goede **geïntegreerde zorg** : tegelijk zorg voor medisch functioneren, psycho sociale en voeding/beweging door goede **multidisciplinaire samenwerking**
- Iedereen heeft recht op zorg in eigen regio maar niet iedereen heeft dezelfde expertise nodig : pleidooi voor **stepped care-model**
- Niet losweg improviseren maar inbedden in **breder netwerken**

Trekkers

- Onafhankelijke werkgroep, over universiteiten en beroepsgroepen heen
- Vertrekkende vanuit wetenschappelijke evidentie, en gericht op de concrete praktijk van multidisciplinair samenwerken binnen stepped care in Vlaanderen.
- Omkadering : halftijdse medewerker + inzet van professionals voor professionals
- Bottom up werking : nieuw materiaal vanuit beroepsgroep (huisartsgroep, clbgroep, dietistengroep, cgg groep...)

Onderzoek ivm zorgtraject in Vlaanderen

2 Projectperiodes - 2 zorgtrajecten

- 2001-2005 : welk zorgtraject in Vlaanderen voor **jongeren** met eet- en gewichtsproblemen + verbeteren van aanwezige zorg + uitbreiden goedkope behandelplaatsen E/G problemen in alle Vlaamse regio's
- 2007-2008 : Welke zorg voor **kleuters en lag.schoolkinderen** + uitwerken van multidisciplinaire aanpak bij vroegdetectie en vroegbegeleid. voor arts/dietiste/clb/schoolteam.

Project 1 : inventarisatie zorgtraject
jongeren (2000-2002)

1ste project : Inventarisatie
verwijsstromen bij jongeren (2000-2002)

Onderzoek naar verwijsstromen en netwerkvorming

Eerste lijn : dietisten, huisartsen, diensten alg.

Welzijn, CLB

Tweede lijn : cgg, klin psychologen en
psychiaters

Derde lijn : behandelafdelingen en PAAZ

Conclusies inventarisatie 2002 (zorg voor jongeren)

Conclusies project 1 (A)

- Ofwel medische circuit en te weinig aandacht voor psychologische (gevaar voor medicalisering)
- Ofwel psychologische circuit en te weinig aandacht voor medische (gevaar voor psychologisering)

➡ Nood aan goede geïntegreerde aanpak !

Conclusies project 1(B)

- Men is meestal niet goed op de hoogte van waar de deskundigen te vinden zijn.
- Kennis- en ervaringsniveau is zeer verschillend

➡ Nood aan goede inventarisatie !

➡ Nood aan vorming en training in alle zorgregio's !

Conclusies project 1 (C)

- Vele hulpverleners zijn bereid. Men heeft nood aan regelmatig overleg, intervisie en netwerkvorming

➡ Inpassing in breder netwerk = essentieel

Noden (eind 2002)

1. Ondersteuning rond effectieve preventieve acties (gericht naar schoolgaande jongeren)
2. Hulpverleners bijscholen om beter te herkennen (goede vroegdetectie)
3. Doorverwijsmogelijkheden in Vlaanderen in kaart brengen en uitbreiden + netwerkvorming
4. Uitwerken van goede geïntegreerde aanpak
5. Aanbod van vorming en training in alle regio's van Vlaanderen
6. Uitbouw van goed behandelaanbod ingepast in breder geheel (stepped care)

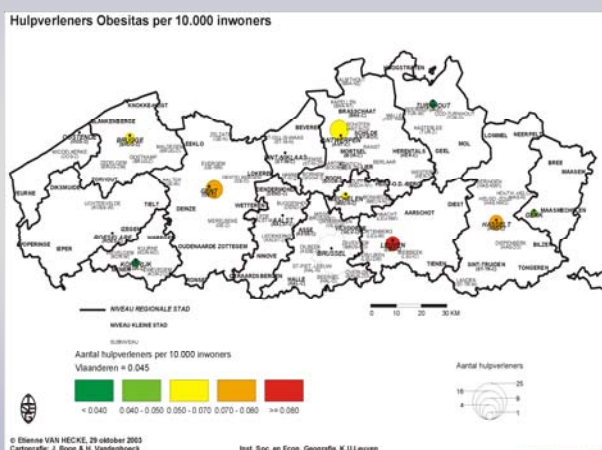
Project 1B: professionalisering van
vroegdetectie en behandeling bij jongeren
met eet- en gewichtsproblemen (2002-2005)

Vervolgproject (2002-2005)

Verder bouwend op de gerapporteerde noden (eerste project) :

- Zorginventarisatie – zorgarme/zorgrijke regio ?
- Deskundigheidsbevordering (training) inzake vroegdetectie en behandeling
- Draaiboeken met duidelijke rolomschrijving
- Netwerkvorming obv geïntegreerde aanpak

Zorgregiokaart obesitas 2003

- Hulpverlening overgewicht is minimaal
- Zorgrijke regio : Leuven
- Zorgarme regio : Aalst, Brussel, St. Niklaas, Roeselare, Oostende

Vastleggen zorgarme regio (2003)

Zorgarme regio obesitas HV : vooral Brussel en Oostende

Zorgarme regio eetstoornis HV : Brussel, St. Niklaas en Kortrijk

 Brusselse regio

Vastleggen zorgrijke regio (2003)

Zorgrijke regio voor jongeren met obesitas én voor jongeren met eetstoornissen

 Leuvense regio

Deskundigheidsbevordering (2003-2004)

- In zorgarme regio :
  - Bevraging vooraf : maatwerk
  - Praktijkgerichte opleiding voor 15tal cgg-ers uit fusie CGG Brussel
- In Vlaanderen : per provincie
  - Praktijkgericht trainingsprogramma (5x3 d) voor telkens 15-tal CGG-ers
  - Opstart intervisiewerking door expert van eigen regio (netwerkvorming)

Vorming CGG (2003-2004)

- 3 praktijkgerichte dagen/provincie(15d.)
  - Vroegdetectie, diagnostiek en motiveren
  - Behandeling van eetproblemen in CGG
  - Werken aan eigenwaarde en een positievere zelfbeleving
  - Werken met het gezin

Ontwikkelen van draaiboeken (2003-2004)

Geïntegreerde aanpak met duidelijke
taakuitwerking voor basiszorg :

- Voor clb (draaiboek en 5 dagen training voor n=260, nog steeds vraag nr follow up : intervisie en regionale training)
- Voor diëtisten (5daagse training + draaiboek in voorbereiding)
- Voor huisartsen (draaiboek en 2d training)

Vorming CLB

- twee studiedagen
  - Herkenning /diagnose
  - Preventie en motivering
- vijf afzonderlijke workshops
  - Preventie en gezond schoolklimaat
  - Versterken van identiteit en zelfbeeld
  - Detectie tijdens routineonderzoek
  - Werken met de omgeving van de jongere
  - Motivering van de jongere met eetproblemen

Netwerkvorming ? (2004-2005)

- Zorgrijke regio : Leuven
- In kaart brengen van verschillende echelons in het zorgaanbod : 1ste, 2de, en 3de lijn
- Samenbrengen van zorgsysteem Leuven : alle partijen = aanwezig, 70 participanten op netwerkdag zoekend naar betere samenwerking !
- Netwerkgroep werkt verder aan goede verwijzerslijst en discussietekst 'richtlijn voor goede zorg'

Beleidsaanbevelingen (2005)

- Eet- en gewichtsproblemen = continuum
- Medicalisering van OB & OG is gevaar, net als te enge psychologische benadering. Goede geïntegreerde zorg !
- Iedereen heeft recht op zorg in eigen regio maar niet iedereen heeft dezelfde expertise nodig : pleidooi voor stepped care-model
- Niet losweg improviseren maar inbedden in totale zorgaanbod
- Projectaanpak van onderuit : vanuit 1ste lijn
- Voorzien in structureel verankerd steunpunt dat zorgsysteem ondersteunt

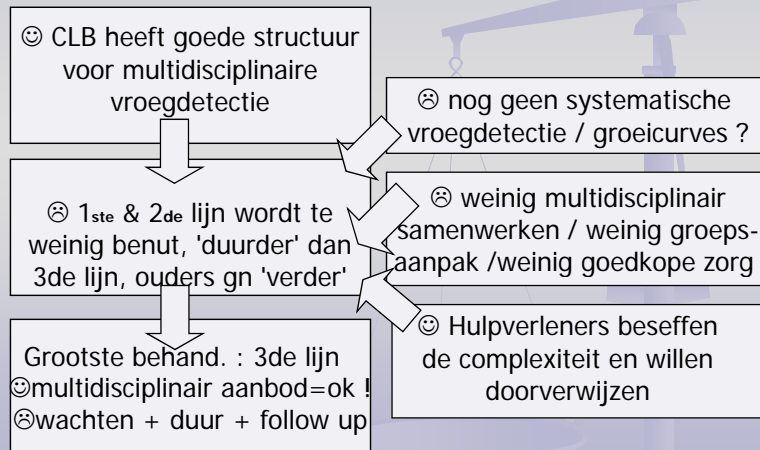
Project 2 : inventariseren, en
professionaliseren van vroegdetectie en
vroegbehandeling bij kleuters en kinderen
met eet- en gewichtsproblemen

Project zorgaanbod voor kinderen (2007-
2008)

Bevraging verwijsstromen kleuters en kinderen

- *eerste lijn*
  - CLB
  - Dietisten
  - Huisartsen
- *tweede lijn*
  - CGG (Centra voor Geestelijke Gezondheid)
  - Klinisch psychologen/orthopedagogen
  - Kinderartsen
- *derde lijn:*
  - Gespecialiseerde afdelingen en klinieken
  - Revalidatiecentra en andere

Conclusies inventarisatie 2008 (zorg kleuters en kinderen)

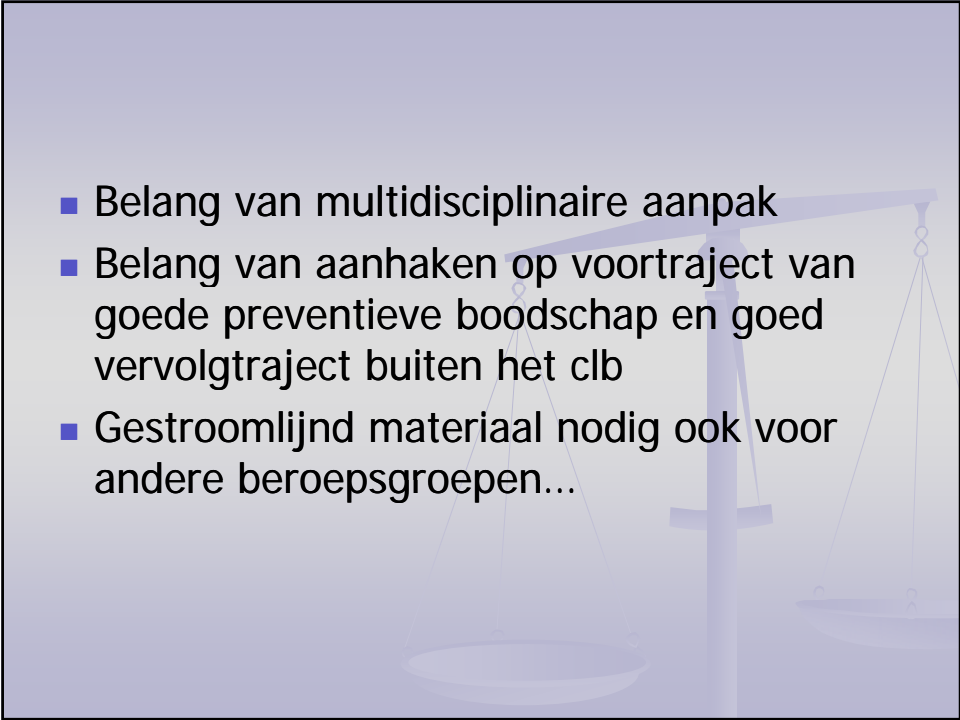
Uitbouw project 2007-2008

- Samenbrengen van zorgactoren rond uitbouw van goed zorgtraject
- Aanbod preventie voor CLB : preventiedraaiboek voor steun à lkr teams
- Aanbod vroegdetectie voor CLB : draaiboek vroegdetectie + vorming
- Aanbod voor huisartsen : draaiboek + vorming
- Aanbod voor dietisten : draaiboek+vorming
- Uitbouwen van samenwerking in eerste en tweede lijnszorg

Hoe dit draaiboek plaatsen in het ruimere
zorgtraject ?

-
- Belang van multidisciplinaire aanpak
  - Belang van aanhaken op voortraject van goede preventieve boodschap en goed vervolgtraject buiten het clb
  - Gestroomlijnd materiaal nodig ook voor andere beroepsgroepen...

Centraal : Uitbouw van 'stepped care' in Vlaanderen

1. Goede primaire preventie
2. Filter & vangnet voor risico-kinderen/jongeren
3. Goede vroeghulp : motivering + verwijshulp
4. Professionele basishulp dicht bij huis
5. Gespecialiseerde hulp
6. Residentiële hulp
7. Kenniscentrum

Terrein clb in dit traject

- CLB-er als ondersteuner van het schoolteam rond preventie
- CLB-er als vroegdetector
- CLB-er als motivator en doorverwijzer

1. Preventie : nood aan afstemming (2005)

- Veel initiatieven, verschillende visies : input-output model is al wat voorbijgestreefd, en sinds 2004 ziet onderzoek sterke belang van psycho sociale factoren : zelfbeeld, mediaweerbaarheid, en sociale contacten
- Verwarring tussen ziektebestrijding & gezondheidsbevordering
- Verwarring tussen programma's voor algemene doelgroep vs specifieke risicogroepen
- Gebrek aan integratie : ES preventie = OB preventie !
- Middelen : teveel gericht op info-overdracht
- Onderschatting belang van ouders & context

EE : Aanbod rond preventie

- Opvolgen onderzoek
- Ontwikkelen visie : *preventiedraaiboek voor CLB-ers die hun schoolteam willen ondersteunen* (2008)
- Samenbrengen en afstemmen actoren : Organisatie Kennisdag preventie (2008)
- Uitwerken materiaal : lespakket voor sec school preventie eet- en gewichtsproblemen (2005-2006)
- Aanbieden van training : We komen ter plaatse in het schoolteam (2005-2008)
- Advies aan beleidsmakers (2000-...)
- Contact met media

2. Filter en vangnet voor risico-kinderen/jongeren

- CLB consult= uniek opvolgsysteem in Vlaanderen
- Bereik van ongeveer 80 % van de kinderen
- Goede mogelijkheden tot filtering, maar nood aan criteria en stappenplan
- Nood aan goede verwijshulp en goedkope behandelplaatsen

EE : Aanbod rond vroegdetectie

- Draaiboek vroegdetectie CLB-teams :
  - Detectie bij 12-18 jarigen (2005)
  - Detectie bij 3-12 jarigen (2008)
- Draaiboeken voor huisartsen
  - Hulp aan 12-18 jarigen (2005)
  - Hulp aan 3-12 jarigen (2008)
- Vorming en training (2004-...)
- Verwijshulp
- Ondersteuning en vraag-en-antwoord

3. Nood aan goede vroeghulp (2004)

- Nood aan standaard aanpak ongeacht aanmeldingsplek
  - Teveel medisch versus psychologisch
  - Multidisciplinariteit alleen in derde lijn
- Nood aan hulp bij motivering
  - Omgaan met lastige cliënten
  - Vraag naar richtlijnen (draaiboeken), training, intervisie, aanspreekpunt
- Nood aan verwijshulp
  - Waar zitten deskundigen?
  - Goede detectie maar onvoldoende vroege hulp

EE : Aanbod vroegbehandeling

- Gericht trainingsaanbod en ondersteuning rond motivering
- Verwijshulp (mailservice + online, regelmatige actual.)
- Opstart intervisiegroepen
- Uitwerken website met info
- Nieuwsbrief

4. Nood aan basishulp in iedere regio (2003)

- Bereidheid, maar gevoel van incompetentie waardoor men blijft doorverwijzen
- Weinig mogelijkheden tot training, intervisie, permanente inhoudelijke ondersteuning
- Ongelijke spreiding van behandelplaatsen
- Weinig goedkope behandelplaatsen
- Geen richtlijnen/draaiboeken basisaanpak (2003)
- Weinig multidisciplinaire samenwerkingsverbanden in eerste & tweede lijn

EE : Aanbod basisbehandeling

- Zorgkaarten : hoe is de zorg gespreid over Vlaamse regio's ?
- Draaiboek voor huisartsen
- Draaiboek voor diëtisten
- Gericht trainingsaanbod & intervisie per discipline
- Training op werkvloer in zorgarme regio
- Uitbreiden 'goedkoop' behandelaanbod
- Stimuleren netwerking in zorgrijke regio

5. Nood aan goed aanbod gespecialiseerde hulp (2002)

- Specialisten geconcentreerd rond grote steden
- Netwerkvorming ontbreekt
- Lange wachtlijsten – alleen 'dure' hulp

EE : Aanbod gespecialiseerde hulp

- Opstart netwerking in 1 regio
- Gerichte training met link tussen basiszorg en gespecialiseerde zorg
- Uitbreiding aanbod goedkope hulpverlening
- Ondersteuning via mailservice
- Aanbod instrumenten via website
- Organisatie 'kennisdag'
- Intervisieaanbod
- Nieuwsbrief en nieuwsflits

6. Residentiële hulp (2002)

- Voldoende expertise
- Deels netwerkvorming
- Multidisciplinaire aanpak
- Selectiecriteria?
- Wachlijsten?
- Problemen met follow-up

EE : Organisatie Zorg

- Zorgtraject kleuters en kinderen met eet- en gewichtsproblemen (2007-2008)
- Zorgtraject jongeren met eet- en gewichtsproblemen (2000-2005)
- ? *zorgtraject volwassenen ?*
- ? *Zorgtraject ouderen met eet- en gewichtsproblemen ?*

We zijn er voor u...

Gratis ondersteuning voor aangemelde Vlaamse CLB-ers

Info

- Online infodesk beschikbaar
www.eetexpert.be – abonneegedeelte !
- Nieuwsbrief : 3 keer per jaar update van pas verschenen onderzoek
- Nieuwsflits : voortdurend op de hoogte houden van actueel nieuws
- Info van beleidsmakers

Gratis ondersteuning voor aangemelde Vlaamse CLB-ers

Verwijshulp

- Online verwijshulp beschikbaar via abonneegedeelte : iedere clb-er kan zelf adressen opzoeken in eigen regio !
- Individuele verwijshulp mogelijk per mail
- Regelmatige update verwijzlijst

Gratis ondersteuning voor aangemelde Vlaamse CLB-ers

Uitwerken nieuw werkmateriaal

- Preventie : Werkboek voor CLB-ers die hun schoolteam willen ondersteunen ivm preventie + lespakket voor leerkrachten sec onderwijs + gratis coach-the-coach training in schoolteams
- Vroegdetectie : Draaiboeken voor clb-ers, afgestemd op draaiboeken voor artsen, en voor dietisten
- Behandeling : Draaiboeken voor dietisten, voor cgg-ers, en ivm zorgtraject van psy in bariatrische traject

Gratis ondersteuning voor aangemelde Vlaamse CLB-ers

Vorming

- Overzicht van bestaande vorming rond eet- en gewichtsproblemen (*in opbouw*)
- Gericht vormingsaanbod door eetexpert.be vzw : jaarlijks kennisdag (2009 : motivatiedag), trainingen voor clb-ers met integratie in het zorgtraject, studiedagen
- Leren van elkaar : oprichten van intervisiegroepen ivm eet- en gewichtsproblemen
- Leren op vraag : Service 'vraag en antwoord'

Uitbouw verder samenwerkingsverband

- Uitwerken multidisciplinair samenwerkingsverband in 1 ste lijn
- Uitwerken stepped care in 1 regio
- In voortdurend overleg met riziv, met kabinetten, met agentschap, en andere beleidsmakers

Doorgeefluik naar pers/beleid

- Perssite
- Nieuwsflits
- Advies aan beleid

Dank voor uw meedenken !

An Vandeputte
www.eetexpert.be
info@eetexpert.be

